

Sygn. akt I.C 901/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2018 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Alicja Wiśniewska
Protokolant	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Przyborowska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2018 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko Gminie M. E.

o zapłatę

p o s t a n a w i a:

I. odrzucić pozew.

II. zasądzić od powódki (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz pozwanej Gminy M. E. kwotę 5.400 zł (słownie: pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Alicja Wiśniewska

Sygn. akt I C 901/18

Uzasadnienie postanowienia z dnia 19 listopada 2018r.

Powódka (...) S.A. z/s we W. w pozwie wniesionym przeciwko Gminie M. E. domagała się zapłaty kwoty 83 438,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Argumentowała, iż dochodzona pozwem kwota stanowi równowartość dotacji za lata 2009-2014 wadliwie obliczonych przez pozwanego i w konsekwencji niezasadnie obniżonych, które przysługiwały P. K. prowadzącemu Niepubliczne Przedszkole (...) w E.. Wierzytelność z tego tytułu P. K. umową z dnia 5 czerwca 2017r. przełał na powódkę.

Pozwana Gmina M. E. w odpowiedzi na pozew wniosła o jego odrzucenie i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu.

Wskazała, iż droga sądowa w sprawie niniejszej jest niedopuszczalna albowiem postępowanie w tym zakresie zostało wszczęte po wejściu w życie znowelizowanego przepisu art.90 ust. 11 ustawy o systemie oświaty, który następnie zastąpiły przepisy ustawy z dnia 27 października 2017r. o finansowaniu zadań oświatowych. Przepis art.47 w/ w ustawy stanowi, iż czynności podejmowane przez organ dotujący w celu ustalenia wysokości lub przekazania dotacji, są czynnościami z zakresu administracji publicznej zgodnie z art.3§2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Zatem podlegają kontroli sądów administracyjnych.

Powołując się na aktualne orzecznictwo sądów powszechnych jak i sądów administracyjnych pozwana wskazała, iż kryterium decydującym o kwalifikacji sprawy o dotację jako podlegającej sądownictwu powszechnemu i sądownictwu administracyjnemu nie jest okres, za jaki jest dochodzona dotacja, lecz kryterium daty wniesienia pozwu, chodzi tu bowiem o kwestię formalną (dopuszczalność drogi sądowej), nie zaś zastosowanie i ocenę merytorycznej podstawy prawnej. Z przepisów przejściowych ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, tj. art.91 ust 2 wynika, że do wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018r. postępowań w przedmiocie ustalenia wysokości lub przekazania dotacji na rok 2017 lub za lata wcześniejsze stosuje się przepisy dotychczasowe. Ponieważ powódka dochodzi zapłaty zaniżonej (w jej ocenie) dotacji wypłaconej w latach 2009-2014, a wszczęła proces po dniu 1 stycznia 2018r., to droga sądowa w tej sprawie jest niedopuszczalna.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści art.199§1 pkt 1 k.p.c. Sąd odrzuci pozew jeżeli droga sądowa jest niedopuszczalna. Uwzględniając roszczenie zgłoszone przez powódkę sformułowane jako dopłata do dotacji wypłaconych za lata 2009-2014 na rzecz poprzednika prawnego powódki, Sąd uznał iż w sprawie niniejszej mamy do czynienia z niedopuszczalnością drogi sądowej, co obligowało Sąd do odrzucenia pozwu.

Powyższe stanowisko potwierdza nowelizacja ustawy o systemie oświaty (ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw z dnia 23 czerwca 2016 roku – Dz.U. z 2016 roku poz. 1010), na mocy której z dniem 1 stycznia 2017r. dodano m.in. ust. 11 do art. 90 ustawy o systemie oświaty. Przepis ten wskazywał wprost, że czynność przyznania dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1a-8 ustawy o systemie oświaty, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej podlegającej kontroli sądów administracyjnych. Regulacja powyższa została następnie podtrzymana w ustawie z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 roku, poz. 2203). Przepis art. 47 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych stanowi, że czynności podejmowane przez organ dotujący, o którym mowa w art. 15-21, art. 25, art. 26, art. 28-32, art. 40 i art. 41, w celu ustalenia wysokości lub przekazania dotacji, o których mowa w art. 15-21, art. 25, art. 26, art. 28-32, art. 40 i art. 41, stanowią czynności z zakresu administracji publicznej, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369 i 1370). Zgodnie zaś z art. 1 i art. 3 § 1 – 3 Ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi do rozpoznawania spraw sądownoadministracyjnych powołane są sądy administracyjne (art. 2). Sądy administracyjne sprawują kontrolę działalności administracji publicznej i stosują środki określone w ustawie (art. 3 § 1).

Do momentu ustawowego uregulowania trybu dochodzenia roszczeń o wypłatę zaniżonej dotacji oświatowej orzecznictwo sądów powszechnych dopuszczało dochodzenie takich roszczeń przed sądami powszechnymi. W wyroku z dnia 3 stycznia 2007 roku (IV CSK 312/06) Sąd Najwyższy stwierdził, że z art. 90 ustawy z 1991 r. o systemie oświaty wynika norma kreująca pomiędzy Skarbem Państwa lub jednostką samorządu terytorialnego, właściwymi do wypłaty dotacji, a osobami prowadzącymi szkołę lub placówki niepubliczne, uprawnionymi do żądania ich otrzymania, stosunek prawny odpowiadający cechom zobowiązania w rozumieniu art. 353§1 k.c. Skoro zaś w przepisach ustawy nie przewidziano szczególnego trybu dochodzenia tego rodzaju roszczeń na drodze postępowania administracyjnego, uprawniony może poszukiwać ochrony prawnej tylko przed sądem powszechnym w postępowaniu cywilnym. Uchylenie się od jej udzielenia, mimo oczywistego faktu naruszenia prawa, nosi znamiona odmowy wymiaru sprawiedliwości. Powyższe stanowisko zostało powtórzone m.in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2007 roku, (III CZP 88/07) oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2008 roku, (IV CSK 204/08).

Podkreślić należy, że w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lutego 2017 roku (IV CSK 212/16) wydanego już po wejściu w życie ust. 11 art. 90 ustawy o systemie oświaty, Sąd Najwyższy wskazał, że w orzecznictwie sądów powszechnych w odniesieniu do okresu, którego dotyczy dochodzone przez powodów roszczenie (zaś w tej sprawie chodziło o lata 2012 i 2013) ustalony został pogląd, że w postępowaniu cywilnym może być dochodzone roszczenie o wypłacenie dotacji należnej na podstawie przepisów ustawy o systemie oświaty, o ile powód zarzuca, że zobowiązany do tego podmiot niewłaściwie ustalił jej wysokość i zaniechał jej wypłacenia czy też wypłacił ją w zaniżonej wysokości (np. wyroki Sądu

Najwyższego z 3 stycznia 2007 roku, IV CSK 312/06, z 4 września 2008 r., IV CSK 204/08, z 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12, z 22 maja 2014 r., IV CSK 531/13). Dalej jednak Sąd Najwyższy podkreślił, że ustawodawca dopiero w art. 90 ust. 11 ustawy o systemie oświaty, dodanym ustawą z 24 czerwca 2016 r. (Dz.U. poz. 1010) i obowiązującym od 1 stycznia 2017 roku, jednoznacznie rozstrzygnął, że przyznanie dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1a - 8 ustawy, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej, o której mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a zatem podlegającą kontroli sądów administracyjnych. Równocześnie w art. 90 ust. 3da ustawy o systemie oświaty ustawodawca zastrzegł, że świadczenie będące dotacją, o jakiej mowa w art. 90 ust. 1a - 3b ustawy może być wykorzystane wyłącznie na pokrycie wydatków związanych z realizacją zadań określonych w art. 90 ust. 3d, poniesionych w roku budżetowym, na który dotacja została udzielona, niezależnie od tego, którego roku dotyczą te zadania.

Roszczenie wywiedzione w sprawie niniejszej obejmuje dotację oświatową wypłaconą za lata 2009-2014 dla podmiotu prowadzącego niepubliczne przedszkole, przy czym powód wywodzi, iż dotacja ta została nieprawidłowo wyliczona i przez to wypłacona w zaniżonej wysokości. Pozew w sprawie niniejszej wpłynął w dniu 12 października 2018 roku, a zatem po wejściu w życie ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych. W celu wyeliminowania jakichkolwiek wątpliwości co do kognicji sądów administracyjnych ustawodawca w art.47 w/ w ustawy wskazał wprost, że przyznanie dotacji, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej podlegającej kontroli sądów administracyjnych. Jednocześnie w przepisach przejściowych (art.91 ust. 2 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych) ustawodawca wskazał, że do wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018r. postępowań w przedmiocie ustalenia wysokości lub przekazania dotacji na rok 2017 lub za lata wcześniejsze stosuje się przepisy dotychczasowe. Wobec tego, że powód dochodzi kwoty tytułem zaniżonej dotacji za lata 2009-2014 i wszczął proces pod rządami ustawy, która obowiązuje od 1 stycznia 2018 roku, to niewątpliwie w sprawie tej droga sądowa była niedopuszczalna.

Jak wykazano powyżej czynności podejmowane przez organ dotujący w celu ustalenia wysokości lub przekazania dotacji, stanowią czynności z zakresu administracji publicznej, a ich kontrola powierzona została sądom administracyjnym, dlatego też w niniejszej sprawie droga cywilna przed sądem powszechnym nie przysługuje z uwagi na wniesienie pozwu po dniu 01 stycznia 2017 roku.

W przedmiocie kosztów procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z §2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm.).

SSO Alicja Wiśniewska